

Pla de l'Arca Vell

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Darrere de Sant Marc, al pla homònim i sota la collada Grossa.
Emplaçament: Sota de la casa nova a la zona del pla del Arca i darrere de Sant Marc. S'hi arriba per l'Estret
Alçada: 1339

Coordenades:

Latitud: 42.27172
Longitud: 1.90363
UTM Est (X): 409588
UTM Nord (Y): 4680528

Classificació

Número de fitxa: 08099-172
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle: XVI-XX
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Casa que conserva la seva estructura originària tot i que ha estat molt modificada pels moderns usos i utilitzacions.

Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 08098A00500010

Fitxes associades:

[La Coma](#)

[Pla de l'Arca](#)

Autoria de la fitxa: Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa: dv., 07/04/2017 - 02:00

Descripció

L'antiga casa del "pla del arca vell" es situen uns 200 metres a sota de la casa de Pla del Arca nou mirant a sud i darrere de la muntanya de Sant Marc i de la collada Grossa. Es tracta d'una senzilla construcció de planta rectangular de dues crugies i formada per una planta baixa, un primer pis i golfes cobertes amb teulada a dues vessants de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta amb el carener perpendicular a la façana principal que s'orienta a sud. La porta d'entrada es situa a la façana de llevant. De la vella construcció només es conserva la planta baixa i part del primer pis ja que han estat embegudes per una moderna construcció. De la planta baixa cal destacar-ne les dues arcades de mig punt construïdes amb dovelles mal desbastades i picades i unides amb argamassa de calç. Al damunt seu s'obre una balconera moderna amb un balcó de baranes de ferro sostingut per bigues de ciment i revoltó ceràmic. L'aparell és de carreus de pedra mal treballats, col·locats en filades irregulars unides amb argamassa de calç. Únicament són en pedra més ben picada les cantonades. La resta de façanes han estat arrebossades en ciment i n'és molt difícil observar-ne el seu aparell constructiu. No hem pogut accedir al seu interior.

Observacions:

Es tracta d'una construcció que ha estat molt reformada ja que ha estat embeguda per construccions més modernes i només es conserva part de la façana i de la planta baixa. Corresponia amb construcció molt senzilla de planta rectangular i formada per una planta baixa i un primer pis. La casa està habitada i s'empra com a explotació ramadera. Consta la llegenda que el topònim de "pla de l'arca" deriva del camí de retorn dels bons homes o albigesos que després de la caiguda de Montsegur el 1244 buscaven un lloc de refugi aïllat enmig de les muntanyes i al costat d'un antic camí ramader. El terme "arca" vindria de l'arca que enterraren per amagar els seus antics documents. Aquesta llegenda o història no n'hem trobat cap referència escrita que en parli tot i que podria molt ben ser tenint en compte que la vall de Bagà i del Bastareny, Gósol, Josa i Berga foren lloc de refugi dels bons homes i en tenim notícies a través dels documents de la baronia de Pinós i també pels judicis inquisitorials.

Història

El lloc no ens apareix esmentat ni en l'acta de consagració de Sant Llorenç ni en la dotació de Sant Miquel. Per contra sí que ens apareix en el document de 1357 de l'arxiu de Bagà i referent al dret de parcel·la dels homes de Brocà i de Gavarrós esmentant un seguit de límits. "Que els homes de Gavarrós poguessin pasturar i fer jagudes en temps en la parròquia de Brocà dintre dels límits següents In Loco Plan Russola, et loco vocato cap de Canal de Hubert, et in loco vocato Les Travesses". El pla de Russola es podria referir al pla del Arca, ja que tal i com hem comentat en la fitxa 170 es marquen uns límits que abracen la cara sud i la cara nord de la muntanya de Sant Marc. Posteriorment la casa del pla del arca ens apareix esmentada al cadastre de Gavarrós del 1756 i altres documents més tardans com ara el full solt on hi ha una enumeració de les cases de Brocà i Gavarrós i citant el pla del arca damunt de la Coma

Bibliografia

SERRA i VILARÓ, J (1987). Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius. Vol II p. 321, AMGB. Cadastre de Brocà 1756. AMGB. Full solt. Enumeració de les cases de Brocà.

